

TBMM BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dış İşleri Bakanı Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 28.01.2013

Dr. Ayhan Çıray
CHP İzmir Milletvekili

Bir süredir ulusal basında, 'Çözüm cari açık sorununu da halleder,' 'Bölünmüş Irak ucuz enerji demek,' 'Ankara-Washington-Erbil eksenini,' 'Tahran-Bağdat Şam'a karşı,' 'Kerkük politikasıyla PKK sorununu çözelim,' 'Enerjide büyük bir imkan çıktı,' 'İşbirlikçi sermayenin Musul İştahı,' **başlığıyla çeşitli haberler çıktı.**

Bu haberlere göre **Mayıs 2012**'de Hükümetiniz, Bağdat'ı, devre dışı bırakarak Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile "tarihsel önemi olan" bir enerji anlaşması imzalamış. Anlaşma, Bağdat'ı devre dışı bırakarak kuzeyde petrol ve doğalgaz arama ve çıkarmayı, bulunan petrol ve doğalgazın Türkiye üzerinden dünya piyasalarına satılabilmesini içeriyormuş ve Türkiye KIBY ile yaptığı anlaşmayı hayata geçirmiş.

Nitekim Sayın Başbakan bu yazılanları doğrulayarak, Bölgesel yönetimin kendi yetki ve tasarrufunu kullandığını, merkezi hükümetin rahatsız olacağı bir durum olmadığını ifade etti.

8 Ocak 2013'ta Reuters başta olmak üzere, uluslararası yayın organlarında ve Türk medyasında kuzey Irak'tan Türkiye'ye tankerlerle karayolu üzerinden petrol ve türevleri sevkiyatının başladığı, öncelikle ilgili şirket (Genel Energy) yetkilileri tarafından duyurulmuştur. Genel Energy Şirketinin Genel Müdürü Tony Heyvard uluslararası haber ajanslarına yaptığı açıklamada, söz konusu sevkiyata izin veren anlaşmanın niteliğinin "devletten devlete (Government-to-Government)" olduğunu da açıklamıştır.

Bu çerçevede:

- Türkiye ile KIBY'nin bir enerji anlaşması imzalandığı doğru mudur? doğruysa hangi tarihte ve kim tarafından imzalanmıştır? Ekleri varsa kimlerin imzaları veya parafları vardır?
- Bu anlaşma varsa ve ilgili şirket yetkililerince ifşa edildiği şekilde "devletten devlete" imzalanmışsa, Türkiye ile hangi devlet arasında imzalanmıştır? KIBY uluslararası tanınırlığı olan bir "devlet" midir?
- Eğer böyle bir anlaşma yapıldıysa, Irak ve KIBY Anayasalarına göre KIBY'nin merkezi Irak hükümetinin onayı olmadan bu anlaşmaya imza atma yetkisi var mıdır?

- KIBY'nin bu anlaşmayı yapma yetkisi varsa, Irak Merkezi hükümeti neden ve neye dayanarak petrolün doğrudan Türkiye'ye sevk edilmesi ve satılması halinde üretici firmayı dava edeceğini, satılan mallara el koyacağını resmen açıkladı?

- Irak Merkezi Hükümeti'nden bu onay alınmadıysa, T.C adına bu anlaşmayı imzalayanlar hangi hukuki zemine, kanuna, kararnameye veya yönetmeliğe dayanarak bu belgeye imza atmışlardır?

- KIBY muhatap olarak bir devlet, bir uluslararası hukuki süje olmadığına göre, onunla anlaşma yapmak uluslararası hukuk yanında T.C hukukuna da aykırı değil midir?

- T.C Dışişleri Bakanlığı'nın bu anlaşmadan haberi var mıdır? Varsa, Dışişleri Bakanlığımız bu müzakerelerde hazır bulunmuş mudur?

- Bakanlığınız KIBY'ni muhatap kabul ettiği takdirde, bu muhataplık hangi ulusal ve uluslararası hukuka uygunluk teşkil etmektedir?

- Bu anlaşma gizli midir? Gizliyse nedeni nedir? Bu bir uluslararası anlaşmaysa Hükümetiniz tarafından hangi tarihte onay için TBMM'ne sevk edilecektir?

- Bu anlaşma hala TBMM'nin onayına sevk edilmediği ve hukuken yürürlüğe girmediği halde, kuzey Irak'tan petrol sevkiyatı neye dayanılarak merkezi Irak yönetiminin kesin muhalefetine rağmen başlatılmıştır?

- Bu bir anlaşma değil de bir kararnameye hukuki dayanağı nedir?

- KIBY'den alınıp satılacak petrol ve ürünlerinin sevkiyatının imtiyaz hakkının Power Trans adlı bir firmaya verildiği anlaşılmaktadır. Böyleyse, bu şirkete nasıl imtiyaz verilmiştir? Bu şirketin bu konudaki tecrübesi nedir, kaç yıllık bir şirkettir? Şirketin görünen sahibi kimdir? Arkasında kim vardır?

- Bu imtiyaz hangi ihale yöntemleri ile verilmiştir? Başka başvuran şirket var mıdır? Varsa başvuruda bulunan diğer firmaları neden reddettiniz?

- Şu anda Kuzey Irak'tan Mersin ilimize karayolu ile petrol taşınması bu anlaşmaya göre mi yapılmaktadır?

- Basında çıkan ve yalanlanmayan haberlere göre, doğalgazın Türkiye'ye getirilme imtiyazının Siyah Kalem adlı bir şirkete verildiği belirtilmektedir. Bu şirketin doğalgaz tecrübesi nedir, kaç yıllıktır? Bu şirkete bu imtiyaz hangi ihaleyle verilmiştir? Şirketin sahipleri kimdir? Arkasında kim bulunmaktadır?

- Basındaki haberlere göre, görüşleri sorulan kuzey Irak yetkililerinin imtiyaz hususunda "anılan şirket isimlerinin kendilerine Türk yetkililerce verildiğini" belirttikleri yer almıştır. Bu doğruysa, bu yetkililer kimlerdir, hangi kamu kurumunda görev yapmaktadırlar?

Söz konusu iki şirketin adlarının imtiyaz olarak kuzey Irak tarafına bildirilmesi kimin talimatıyla ve yetkisiyle gerçekleşmiştir?

- Anlaşma uyarınca, T.C. Devletinin bir off-shore şirketi kurduğu ve BOTAS, TIPIC gibi kamu kuruluşlarının içinde yer alacağı bu şirketin boru hatlarına ortak olacağı anlaşılmaktadır? Bu off-shore şirkette kamu kuruluşlarının yanı sıra bazı özel sektör şirketlerinin ortak edileceği doğru mudur? Doğruysa bunlar hangi şirketleridir? Bu şirketler hangi yöntemle seçilecektir? Bir ihale yapılacak mıdır?

- Anlaşma uyarınca Türk kamu kuruluşları bilfiil kuzey Irak ile doğrudan işbirliği içine girecekleri bu nedenle TPAO'nun Irak'ın diğer bölgelerindeki imtiyazlarının akıbeti ne olacaktır?

- Müzakere ve anlaşmaların yürürlüğe girmesi halinde Irak'ın fiilen bölünmesi kaçınılmaz olduğuna göre Türkiye'nin Irak'ın bölünmez bütünlüğünü savunan dış politikası değişmiş midir?

- Irak merkezi yönetimi ile kuzey Irak güçleri arasında meydana gelen çatışmalar göz önüne alındığında, bu anlaşma nedeniyle Irak'taki gergin durumun daha da bozulması ve çatışma ihtimalinin artması T.C. Devleti'nin ilgili kurumlarını rahatsız etmemekte midir?

- Son dönem de ortaya attığınız "Barış Projesi"nin bu anlaşma ile ilgisi nedir? Anlaşmayı güvenceye mi almaya çalıştınız?

- KIBY ile Türkiye arasında federatif bir cumhuriyet kurulmasını düşünüyor musunuz?

- Dünya hukuk, siyaset ve konjonktürüne aykırı olacak olan bu yandaşlara menfaat sağlama siyasetinizin başımıza ne gibi dertler açacağı konusunda bir öngörünüz ve (B) plânınız var mı? Varsa nedir?

Kısaltmalar: KIBY; Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi